

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ У СПОРАХ МІЖ УЧАСНИКАМИ
ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ ПРО ВИЗНАННЯ
НЕЗАКОННИМИ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ УЧАСНИКІВ,
НА ЯКИХ ВІДБУЛОСЬ ПЕРЕОБРАННЯ
ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВА**

Смітюх А.В. - к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та господарського права

Склад органів управління господарського товариства відображує певний компроміс між мажоритарними учасниками. Натомість, конфлікт між такими учасниками часто призводить до перегляду домовленостей з цього питання та до намагань одного або групи мажоритарних учасників захопити контроль над всіма органами управління товариства.

Відповідно до п. 3 ч. 4 ст. 145, п. 2 ч. 2 ст. 159 ЦК України, п. К «в», «г» ч. 5 ст. 41 Закону України «Про господарські товариства» І обрання органів управління господарського товариства належить до компетенції загальних зборів учасників товариства. Втім, проведення загальних зборів учасників товариства в умовах правового конфлікту між мажоритарними учасниками та запланованою групою учасників зміни складу органів управління, не є простою справою. Отже, дуже часто скликання та проведення таких зборів об'єктивно і відбувається з порушеннями законодавства.

Природною реакцією учасників господарського товариства, які залишилися незадоволеними результатами загальних зборів та переобранням органів управління, є звернення до суду або господарського суду (залежно від суб'єктного складу) з позовною заявою про визнання незаконними рішень, прийнятих загальними зборами учасників. За відсутності на зборах кворуму або за відсутності самої події зборів позовну заяву учасника бажано доповнити також вимогою про визнання самих зборів такими, що не відбулися.

Неодмінною умовою дійсної, а не лише формальної перемоги у такому правовому конфлікті є належне забезпечення позовних вимог учасника.

Відповідно до ст.149 чинного ЦПК України, ст. 151 нового ЦПК України, ст.66 ГТЖ України позовні вимоги забезпечуються, якщо невжиття таких заходів може утруднити або унеможливити виконання рішення суду у справі.

Відповідно до ст.92 ЦК України юридична особа набуває права та обов'язки через органи управління. Отже, оскільки у справ визнання незаконним рішення загальних зборів учасників господарського товариства оспорується правові підстави діяльності нових органів управління

товариства, нормальне забезпечення позову повинно повністю блокувати роботу нових органів управління до вирішення справи судом (господарським судом) по суті.

Доцільно забезпечувати такі позовні вимоги шляхом поєднання заборони вчиняти певні дії та накладення арешту на майно товариства

Отже, найбільш повна формула забезпечення позовних вимог учасника господарського товариства про визнання незаконними рішення загальних зборів учасників господарського товариства про переобрання органів управління товариства повинна містити:

1. заборону новому складу переобраних органів товариства (із зазначенням повних даних про всіх членів цих органів) та будь-яким вповноваженим ними особам вчиняти певні дії, а саме:

1.1. заборону вчиняти будь-які дії від імені господарського товариства, в тому числі: відчужувати, передавати в оренду та під заставу майно товариства або якимось іншим чином розпоряджатись цим майном, укладати договори про охорону майна товариства та будь-які інші правочини від імені товариства, відкривати рахунки у банках, здійснювати розрахункові операції від імені товариства, отримувати нову печатку товариства або її дублікат;

1.2. заборону доступу на територію господарського товариства, до майна товариства та об'єктів, які товариство орендує;

1.3. заборону видавати накази, затверджувати положення та інші локальні розпорядчі або нормативні акти товариства;

2. певні заборони державним органам, а саме:

2.1. заборону органам, що реєструють перехід прав щодо нерухомості за місцезнаходженням нерухомості товариства, реєструвати правочини, укладені щодо об'єктів нерухомості від імені товариства особами, що входять до нового складу переобраних органів товариства, та призначеними або вповноваженими ними особами;

2.2. заборону місцевим органам дозвільної системи МВС України видавати нову печатку товариства або її дублікат у разі звернення від імені товариства осіб, що входять до нового складу переобраних органів товариства, та призначених або вповноважених ними осіб;

3. накладення арешту на найбільш важливі об'єкти, що входять до складу майна господарського товариства, в тому числі:

3.1. на всі об'єкти нерухомості товариства з їх належною індивідуалізацією в ухвалі (повна адреса, площа, літери, дані про реєстрацію

права власності та нравовстановлювальний документ тощо);

3.2. на грошові кошти на всіх поточних рахунках господарського товариства із зазначенням сум;

3.3. на частину рухомого майна товариства, а саме:

3.3.1. на найбільш цінне обладнання товариства;

3.3.2. на великі партії готової продукції товариства (якщо такі є);

3.3.3. на великі партії сировини, закупленої товариством (якщо така є).

Оскільки ст.151 діючого ЦПК України, ст.152 нового ЦПК України, ст.67 ГПК України передбачають можливість арешту лише майна відповідача, для накладення арешту на майно господарського товариства воно повинно бути одним із співвідповідачів разом з учасниками товариства, які безпосередньо вчинили порушення законодавства при проведенні загальних зборів учасників. Це тим більше доцільно, оскільки оспорується акт товариства найвищої сили ; - рішення загальних зборів його учасників.

Забезпечення позову повинно поєднуватися з фізичним захистом майна товариства, його документації та печатки від протизаконного захоплення новим складом органів управління товариства.

Вчинення наведених вище заходів повинно забезпечити належний захист прав учасників товариства, збереження майна товариства та поновлення нормальної роботи законно обраних органів управління.